

ELOFIZETES.

HELYBEN ES VIDÉKEN

Egy évre 48 kor
Fél évre 24 kor.
Egy negyed évre 12 kor.
Egy óra 4 kor.

Nyilttérli közlemények
már állanodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült

vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 82.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Rézárny-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

ARAD, 1918.

Stauber József.

KEDD, JULIUS 16.

Kevesebb jogászt!

A technika embereinek testülete: az aradi mérnök és építész egyesület vasárnap új korszakot nyitott meg életében. Új vezető férfiak emelt élére, azzal az elhatározással, hogy előkészül azokra a nagy feladatokra, amelyek a háborúból való kibontakozás idejére egy ilyen testületre hárulnak, ha hivatását be akarja tölteni. Az egyesület tagjai között kialakult az a vélemény, amelyet legközelebb, mint az új éra programját, nyilvánosságra is fognak hozni, hogy az egyesület jövődjének egyik jelentős részét abban látja, hogy Arad városának technikai kérdésekben támogatója legyen.

A szép multu, önzetlen munkásságu testület elhatározásán kívül bizonyára nem fog többet tudtára adni a városnak, s szerényen elhallgatja azt a kritikát, amely pedig önkénytelenül is kísézőnek kívánkozik ehhez a tényhez. A kritika, ezt el kell ismerni, nemcsak Arad városát illeti; a városi adminisztrációra, a minisztériumokra, a törvényhozásra, általában az egész ország életének irányítására egyformán lesújt. A jogászok uralma vezetett minket idáig. Az övék a döntő szó minden kérdésben. A mérnökök, a szakemberek csak úgy elvéve jutnak szerephez az ugynevezett véleményezés révén, amelyet azonban a döntő fórumok a belátásuk szerint respektálnak, vagy mellőznek.

Ha a mi szűkebb környezetünket: Arad város adminisztrációját nézzük, a kép egészen rítkitívá válik. Itt jogász-referenseké minden intézkedés és a legszigorubb szaktudást kívárá kérdésekben hozzá nem értő bizottságok kontárkodnak. A város élettereje vész el azután a bizottságok utvesztőjében, amelyből a legnagyobb problémák zavarosan, fésületlenül kerülnek a törvényhatósági bizottság elé, ahol a legjobb szándék mellett is, tájékozatlanul kénytelenek döntésre vinni a dolgot.

Hány szomorú tapasztalathoz jut azután így a késői, az elkésett ráeszmélés, mennyi súlyos büne derül ki a multnak, amikor már nagyon nehéz, vagy egyenesen lehetetlen jóvátenni valamit. Ezt a multat most majd, amikor annyi sebet kell betapasztani, amikor az alkotások egész sorát kell életre hívni egy új világ hátramesgyéjén, amikor a megváltozott, gyakran visszajára fordult viszonyok lehetetlenné teszik a jól-rosszul bevált sablonok követését, ezt a régi, beteg rendszert fenntartani többé nem lehet. De fejleszteni sem. Egészen új alapokra kell helyezkedni, hogy azokkal a nehézségekkel, amelyek a háboru után egy város adminisztrálására várnak, meg tudjunk küzdeni.

Ha csak az építkezési problémára gondolunk, nyomban be kell látnunk, hogy milyen hatalmas feladatok integetnek felénk. A lakásnyomor szanálása, az elmaradt középítkezések, ezekkel kapcsolatban, de még mint önmagáért való kérdés: az építőipar talpraállítása az esetleg életbelépő építési központ, az építési anyagok lefoglalása, szétosztása, az építési

sürgősség megállapítása, az egyes iparágak kényszerszindikalizálása s más hasonló, ma még a levegőben lógó eshetőségek mind készületlenül találják a várost, ha a mai rendszerben megmarad továbbra is.

Ezeket a feladatokat a legélesebb jogászi elmékkel sem lehet megoldani. A többtermelés jelszava hangzik mindenfelől, s ha a jelszót nem kapjuk el és gyakorlatban nem érvényesítjük, akkor vesztesei leszünk a háborunak, bármiképpen is dől el az a harctereken vagy a dip-

lomáciában. Szakemberekre van szükségünk minden téren s a technikára már most kell fegyverkezünk. Ezt a nagy elvet tette magáévá az aradi mérnök és építész egyesület, amely hosszú csendesség s talán éppen az önmagára hagyatottságból és a mellőzésből származó elfásulás után most új akciókra szervezkedik. Fogadjuk el a majdan elhangzó, önzetlen kínálkozást és kapcsoljuk bele a technika liukterő életerejét közgazgatásunk nehezen iolyó vérkeringésébe.

Burián István gróf kitartásunkról.

(A külügyminiszter izenete a monarchia népelehez.)

Bécsből telefonálja tudósítónk: Burián István gróf külügyminiszter a külügyi helyzetről vallott felfogását a két miniszterelnökkel a következőkben közölte:

— Nem könnyű feladat a rohamosan tornyosuló eseményekkel szemben a világhelyzetnek képét nyújtani. Minden folyamatban van és ezeknek a szörnyű állapotoknak a földözéséért felelős tényezőknek keresése csak megismérlése lenne a már sokszor elmondottaknak és nem vinné előre a megértést, mert bensőleg már mindenki állást foglalt ezekben a kérdésekben. A háboru hatása messze felülemelkedett ennek eredeti okai felé. A központi hatalmak e rettenetes, de rájuk nézve a háboru minden szakában sikereiben gazdag küzdelmek közepette sem támaszkodnak másra és nem harcolnak ma sem másért, minthogy az ellenség békehajlandóságát kiküzdjék.

A külügyminiszter ezután összefoglalja az ellenség hadicéljait, amelyeket három csoportba sorol:

1. Állítólagos emberi ideálokat akarnak elérni. 2. Területi változásokat a mi rovásunkra. 3. Megbontást kívánnak gyakorolni, hatalmi eszközökkel, gonosztettekkel kárt okozni.

— Vajjon az elsől kitzított cél legyőzhetetlennek látszik-e és vajjon a mi hozzájárulásunk nem volna-e megnyerhető azok megvalósításához, amikor azok az emberiség fejlődésének természetében fekszenek.

— Követelik szüntelenül Pilszsz-Lotharingiát s változatlanul Trientet és Trieszt. Mi mindenről letudunk mondani és vitába hocsájtkozhatunk, csak a magunk birtokállományáról nem, erre még szót sem vesztegethetünk.

— Az osztrák-magyar monarchiától nemcsak leakarják szakítani ellenségeink azt, amit követelnek, hanem megakarják támadni a monarchia belső szerkezetét is, hogy lehetőleg alkotó részekre bontsák fel. Mikor tudatára jutottak annak, hogy nem tudnak bennünket levern,

belsőleg igyekeznek bennünket meggyöngyíteni és végsőkig érdeklődnek aziránt, vajjon sikerülhet-e ez nekik. Ennek a hadviselése eszköznek megváló-

gatása nem árul el valami nagy bizalmat végső erőfeszítésük sikere iránt. Ellenségeink felbujtó politikával bensőleg akarnak megbénítani bennünket és védtelenné tenni. Erőtől duzzadó egész szervezetünket akarják szétzuzni, hogy gyengévé téve, szolgálatukba hajtsák a részeket. Felhívják a lakosságot, hogy egyik részemenjen tönkre, hogy a másikat receptjük szerint boldogithassák.

— A monarchia népei uralkodójukkal együtt fogják a rájuk kényszerített feladatot megoldani.

Az idegen beavatkozást, bármely alakban mutatkozzék is az, visszautasítjuk.

A felbujtás nem elégszik meg azzal, hogy e népeket idehaza egymás ellen ingerelje, hanem attól sem riad vissza, hogy az ősi dinasztia és népei között bizalmatlanságot keltsen. Ez nem sikerült nekik,

a monarchia népei felháborodással utasítják el. Ez az eszköz örökre meg van bélyegezve.

— Tovább kell elszántan a védelmet folytatnunk, míg be nem fejezzük és amig csak jövődjő békés létünk elengedhetetlen biztosítékát ez a küzdelem meg nem érleli.

— A külügyminiszter ezután utal arra, hogy a hadviselés és a diplomácia a háboruban ugyanazt a célt szolgálják és egymást nem zárhatják ki. Utal arra, hogy az ellenség szelmalom harca kimerítik a saját és a mi erőinket hogy a civilizáció romjain új világrendet teremtsenek maguknak. Ami ezekből megvalósítható, azt részünkről is pártolni fogjuk és ezekben az eszmékben lehetséges a békés együttműködés.

— Mindezek ellenére fokozódott bizalommal fordítjuk tekintetünket az ellenség felé, kutatva, vajjon nem oszlik-e el elvakultsága, mely a világot végromlásba kergeti és ami, ha akarnák, elkerülhető lenne.

— Bizodalunk sziklavára ezen komoly órákban az, hogy egyöntetű védelmi harcot folytatunk szövetségeseinkkel. Elsősorban Németországgal, amely szövetség úgy a békében, mint a háboruban áldásosnak bizonyult.

E szövetséget szorosabbá tenni célja a szövetséges uralkodóknak és kormányaiknak összhangban népeik túlyomó részeinek kíván

ságával. Ez a szövetség továbbra is defenzív jellegű marad és szilárd alapja lesz a háborúban minket közösen érdeklő kérdéseknek. Majd rámutat a folyamatban lévő gazdasági tárgyalások anyagára. Reméli, hogy a Bulgáriával és Törökországgal kötött szövetségünk a háború után is szoros marad.

— **A háború folytatásának oka, az ellenséges hatalmak egyoldali megsemmisítő célzatában keresendő.**

Fejtegetéseit a királynak a pápa szózatára adott válaszában szavaival végzi, amely szerint oly békére törekszünk, amely a népek életéből kiirtja a gyűlölködést és bosszúvágyat s megóvjá őket a fegyveres hatalom alkalmazásától.

Ideák tömege.

(A városi gazdaság átszervezése)

A város jövő feladatait előkészítő nagybizottságnak gazdasági csoportja Bing Hugó elnöklésével ma délután ülést tartott, amelyen a csoport előadójává Deutsch Andor választották meg. Előzőleg az elnök rövid programot adott, amelynek lényege az, hogy a csoportnak nemcsak az a feladata, hogy a közlelmzés javítását előmozdítsa, hanem az is, hogy a városi jövedelmeit a városi földek okszerű kihasználásával szaporítsa.

Deutsch Andor mindenekeükt kijelentette, hogy a városi gazdálkodás ellen elhangzó kritikák sohasem fognak személyek ellen elhangzani, hanem mindenkor a hibás rendszer ellen. Elsősorban azzal kell tisztában lenni, hogy mennyi és milyen földbirtoka van a városnak, a másik kérdés az, hogyan kell ezt a földbirtokot racionálisan felhasználni, a harmadik kérdés pedig az, hogy ki végezze a speciális gazdasági ügyek intézését? Ez a harmadik kérdés már elintézését nyert azzal, hogy a törvényhatóság okleveles mezőgazda alkalmazását határozta el. De ezenkívül alakítani kell mezőgazdasági szakbizottságot, amelyben nem törvényhatósági bizottsági tagok is helyet foglaljanak. Erre a bizottságra azért van szükség, mert a gazdasági szék szakértelem nélkül, jóakarattal bár, de ötletszerűleg intézi el a gazdasági kérdéseket. Ezután általános körvonalakban kifejtette programját, amelynek az volt a konklúziója, hogy a városi földeket úgy kell hasznosítani, hogy a közlelmzés javára szolgáljanak. Két konkrét javaslatot terjesztett elő. Az egyik az, hogy az állami földeket miként lehetne bevonni a városi érdekkörébe. Indítványa az, a város tegyen lépéseket, hogy a Csálában kortészeti és faszakmabeli gazdasági iskola létesüljön, mert ilyen iskola céljaira a csálai állami földek fekvése nagyon kedvező. Az iskolára főként azért van szükség, mert gyümölcsfákban nagyon szegények vagyunk. Másik indítványa az, ami a város közlelmzése szempontjából rendkívül fontos, hogy a város létesítsen gazdasági vasutat, amely érintené Csanád-megye szomszédos községeit. Végül arra kérte a bizottság tagjait, hogy foglalozzanak a kérdésekkel, tekintsenek el a mai hibás rendszertől, erre ne építsenek semmit, és a legközelebbi ülés elé kész javaslatokat terjesszenek.

Lócs Rezső helyettes polgármester reflektálva a gazdasági ügyosztály ellen felhozott vádakra konstataálta, hogy a rendszerben rejlik a hiba. A gazdasági tanácsnok túl van terhelve munkával: a gazdasági ügyeken kívül műszaki és szociális kérdésekkel is foglalkozni kell és hármennyit is dolgozik, ilyen körülmények között produktív munkát nem teljesíthet. Elsősorban a gazdasági tanácsnokot tehermentesíteni kell és ügykörét élesen körül kell határolni.

Fontosnak tartja az okleveles gazda alkalmazását, a tanyai rendszer létesítését, új legelők létesítését, a régi legelők megmunkálását. Elismeri, hogy a gazdasági székben kevés a szakértő gazda, aminek oka az, hogy a törvényhatóságban is kevés az intelligens gazda. Ezért helyesli az előadónak a mezőgazdasági szakbizottság létesítésére vonatkozó előterjesztését. Neki is az a felfogása hogy a felvetett ideákkal foglalkozzanak és javaslatokkal álljanak elő és reméli, hogy a helyes irányelvek követése mellett tíz év alatt a városi gazdálkodás rendszere teljesen megváltozik.

Külényi János főszámvevő azt az ötletet vetette fel, hogy helyes volna, ha a városi mezőgazdaságát egy nagyszabású mezőgazdasági ipari szövetkezet venné a kezébe. Ha azonban ez a terv nem valósulhatna meg, akkor is a városi gazdálkodás intenzívebbé tételére a következő előterjesztéseket tenné: 1. szakértő mezőgazda alkalmazása; 2. mezőgazdasági gépek beszerzése és magánosok részére való bérbeadása; 3. a Szárazéri társulat arra kötelezendő, hogy a száraz-eret kitisztítsa, mert az érben el nem érő vizek a városnak százezrekre menő károkat okoznak; 4. a Gellin-dűlő és Nagykaszály helyzeinek levezetése; 5. a dűlőautak jókarba helyezése; 6. a közlelmző felújítása; 7. a Birkás-dűlő területének 2—300 öles családi kertekként való bérbeadása 18—22 évi tartamra; 8. a város a Csála-erdőből 100—200 holdat örök áron vásároljon meg; 9. a városi istállók a Birkás-dűlőre helyezendők; 10. a városi földek 5—10—15 holdas parcellákban 18—22 évi időtartamra adandók bérbe; 11. két trágyatelep létesítendő; 12. ötven holdas városi mintagazdaság létesítendő tehenészet-fel, sertéshizlalással és méhészettel.

A bizottság a felvetett ideákkal részletesen nem kívánt foglalkozni. Mindenek előtt elhatározta, hogy a tanács utján javaslatot terjeszt a közgyűlés elé aziránt, mondja ki a közgyűlés, hogy az idén lejáró haszonbérleti szerződések csak egy évre hosszabbítandók meg. Végül a bizottság elhatározta, hogy a legközelebbi ülésen csupán két pontot tárgyal. Az egyik az okleveles gazda alkalmazása és a gazda figyelmének megállapítása, a másik pedig a városi földek legjobb kihasználásának módjai.

A piavel események a Reichsrathban.

(Holnap ül össze az osztrák képviselőház.)

Bécsből jelenti tudósítónk: Friedmann dr. képviselő a szabadelvű képviselők megbízásából a Reichsrat első ülésén sürgős interpellációt terjeszt elő a Piave fronton történt eseményekről. Az interpellációt és Seidler adandó választát zárt ülésen fogják tárgyalni.

Bécsből jelenti: A Seidler miniszterelnökkel tartott szombat éjjeli megbeszélés részleteit még mindig szigorúan titokban tartják, a minek az a következménye, hogy a legesodálatosabb hírek kerültek forgalomba. A mennyire az érkező egyes résztvevőinek nyilatkozataiból következtetni lehet, a miniszterelnök nem tett nagyfontosságú közléseket, hanem mindenekeükt csak felszólította az egyes pártokat, hogy a Reichsrath ülésén mellőzzenek mindent, a mi kedvezőtlen hatással lehetne külső politikánk és a katonai helyzetre.

Az osztrák miniszterelnököt az uralkodó tegnap hosszabb kihallgatáson fogadta. Ma a lengyel klub, a német szociáldemokrata és német radikális párt tartott ülést, délután pártelnöki értekezlet volt, a többi pártok holnap a ház ülése előtt és után fognak tanácskozni. Holnap az urakháza is ülést tart, hogy ott lesz-e politikai vita, azt nem lehet tudni.

Ellenséges támadás Ypernnél.

Berlin, július 15. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harcér: *Rupprecht trónörökös hadcsoportja*: Az Yperntől délnyugatra az ellenség tegnap reggel előkészítés után támadott és csekély szélességben behatolt harci területünkre. A Lys mindkét oldalán napközben tüzérségi tevékenység, amely este a többi arcvonalakon is feléledt.

Német trónörökös hadcsoportja: Az Aisne és a Marne között a harci tevékenység élénk maradt. Heiyl gyalogsági harcok St. Pierretől, Aigletől és a Sovieze lapálytól délre. Löwenhardt hadnagy 35-ik légi győzelmét aratta. — Ludendorff.

A cseh brigád éheznek.

(Leverték az orosz ellenforradalmat. — Angol-orosz konfliktus előtt.)

Moszkvából jelenti: A külügyi népbiztos-ság a következőket közli: A fehér gárdát, miután Jaroszlavot megszállotta, elfűztük. A fehér gárda a Volgán át menekül és az ottani falvakban lázadást igyekszik szítani. Intézkedések történtek, hogy ezekkel a lázadó csapatokkal gyorsan leszámoljunk. A szovjet csapatok mindenütt győzedelmesen nyomulnak előre. Tavropol eleste küszöbön van. A fehér gárda és a cseh-tót brigád Szamara felé menekül.

Stockholmból jelenti: Pétervári jelentés szerint Buchanan angol nagykövetet a legközelebbi napokra Vologdába várják.

Stockholmból jelenti: Az orosz hivatalos fávirati ügynökség jelenti: A külügyi hivatal népbiztosa az angolok moszkvai képviselőjének jegyzékét nyújtott át, melyben az orosz kormány a Murman-parton legutóbb kihajózott angol különítmény haladéktalan eltávozását követeli. A külügyi hivatal egyszersmind tiltakozik az ellen, hogy a Murman-parton angol hadihajók tartózkodjanak.

Rotterdamból jelenti: A Reuter-ügynökség arról értesül, hogy az entente csapatok védeni fogják a Murman-partot. Angliából újabb csapatok fognak menni a Jeges-tenger felé.

Moszkvából jelenti: A lapok jelenti: Péterváron megszűnt az ellenforradalom. Egyes épületekben a tüzérségi tüzelés nagy károkat okozott.

Bécsből jelenti: A Daily Mailnak július 12-én kelt távirata közli, hogy Horwat orosz tábornokot Szibéria régensévé kiáltották ki. A tábornok programja első sorban arra irányul, hogy az ententetal való szerződéseket ismét helyreállítsa.

Hágából jelenti: Chardii fávirat szerint Horwat tábornok kormánya székhelyét Grodekovoba helyezte. A tábornok ezidőszertint a cseh légiók vezérével tárgyal.

Bernből jelenti: Stockholmon át érkezett moszkvai jelentések szerint a cseh csapatok, a melyek Szamara környékén gyülekeztek, igen rossz helyzetben vannak. Elfogtak egy táviratot, amelyet a csehek parancsnoka Szamarából küldött a vladivosztoki ellenforradalmi csapatok vezéréhez, Kolcsak tengernagyhoz és ebből kiderül, hogy a csehek élelmiszerhiányban szenvednek, mert a stratégiai helyzet és az orosz vasutak elhanyagolt állapota miatt lehetetlen az utánpótlás. Kolcsak azt válaszolta, hogy nagy erősítések vannak utban a csehek támogatására és pedig mozgósított kozákok és szibériai önkéntesek, tartanak ki tehát egy kis ideig minden körülmények között. A csehek erre azt felelték, hogy nem annyira erősítés kell nekik, mint elsősorban élelmiszer, különben rövid idő alatt ki lesznek éheztetve. A csapatok nagy része már így is teljesen kimerült az éhség miatt.

A repülőposta katasztrófája.

(Vargha főhadnagy és Winger hadnagy lezuhantak és szörnyethaltak.)

Mindössze egy hete, hogy Budapest és Bécs között megindult a repülőposta. Naponta vitték a bátor repülőtsztek Budapestről a császárvárosba a zsákokba csomagolt leveleket és hozták vissza a magyar fővárosba az osztrák postát. Egy heti zavartalan és pontos járat után szombaton halálos végű katasztrófa érte a repülőpostát. Moson közelében a postát szállító repülőgépet vihar érte, a gép lezuhant és a benne ülő két repülőtsz szörnyethalt. A megrázó szerencsétlenségről Budapestről a következőket jelentük:

Szombaton este a magyaróvári katonai állomásparancsnokságtól távirat érkezett a budapesti Militárkommandóra, jelentve, hogy az a repülőgép, mely szombaton délután fél öt órakor indult a bécsi repülőpostával, Mátyásföldről, hat óra tájt a magyar határ közelében, Mosonnál lezuhant és a bent ülő két katonatiszt életét vesztette. Szombaton délután, mint rendszeren, fél öt órakor indult a postát továbbító kétépű repülőgép a mátyásföldi repülőtérről. A gépet Vargha Emil, a repülőkhöz beosztott honvéd főhadnagy, vezette s mint megfigyelő, vele utazott Winger Richárd bécsi származású fiatal repülőhadnagy. Winger hadnagnak ez volt az első útja Budapest és Bécs között és a fiatalember délután a főpostán több levelet adott fel bécsi ismerősei címére, első postautjának emlékéül és ő maga is a posta automobilján ment ki Mátyásföldre, a repülő-kikötőbe. A postaszákbán, melyet a szerencsétlenül járt repülőgép magával vitt, körülbelül 150 levél volt.

Arról, hogy a szerencsétlenség milyen körülmények közt és milyen okból történt, még nem érkezett hír Budapestre. A hivatalos katonai bizottság csak ma délelőtt utazott Aspernből Magyaróvárra a helyszíni szemle megtartása végett. Minthogy azonban a budapesti postaigazgatóság még tegnap értesítést kapott arról, hogy a repülőgépen volt levélzsák sértetlenül megvan, bizonyos, hogy a repülőgép katasztrófáját nem motorhiba okozta, mert akkor — mint a tapasztalat bizonyítja — a készülék meggyulladt volna s bennégett volna a posta-

zsák is. Sokkal valószínűbb, hogy a szerencsétlenségnek a légnyomási viszonyok váratlan változása volt az oka: szombaton délután ugyanis nyomasztó nagy hőség uralkodott, amely abban az 500—600 méter magasságban, melyben a repülőgép haladt, hirtelen katasztrófális légáramlatokat idézhetett elő. Nagyon valószínűsíti ezt a feltevést az, hogy a légköri viszonyok miatt vasárnap az Aspernből Budapestre menő repülőgép sem tudott a rendes hajnali időben elindulni, hanem csak háromnegyed nyolc órakor szállott fel és kevéssel tíz óra előtt érkezett Budapestre. Ennek a gépnek az utasai beszámoltak arról, hogy a magyar határ táján nagy ködbees zivataros felhők közé kerültek.

Valószínű tehát, hogy Vargha főhadnagy és Winger hadnagy szerencsétlenségét hasonló ok idézte elő. Vargha főhadnagy kitűnő pilóta volt, aki a harctéren jól megállotta a helyét, mint harci repülő, legalább is erről tanuskodik sok ki-tüntetése. Az ő ügyességén tehát semmi esetre sem mulhatott a dolog, sokkal inkább lehet a szerencsétlenség egyik okának a repülőgépet tartani.

Vargha Emil főhadnagy, a repülőgép vezetője, jó ismerőse a közönségnek. Mikor alig két héttel ezelőtt az első repülő postajárat ünnepélyesen elindult Mátyásföldről, a rokonszenves, leányos arcú főhadnagy vette át a postaküldeményt. Őt fényképezték le legtöbbször azon a délelőttön, róla készült a legtöbb mozi-felvétel is. Ez a sok fényképezés nem tetszett a fiatal tisztnek és szinte könyörögve figyelmeztette a fényképezőket, hogy a repülők közt az a babona járja, hogy akit felszállás előtt lefényképeznek, az szerencsétlenül jár. Tisztársai megnyugtatták a fiatalembert, hogy ez csak harctéri felszállásra vonatkozik és azon túl fesztelenül állt a fényképezőgépek elé. Vargha főhadnagy a budapesti 1. honvédegyalozezredtől került a repülőcsapathoz és mindössze 27 éves volt. Családja ma délelőtt érdeklődött a katonai parancsnokságnál a szerencsétlenség részletei és a temetés iránt, de még seholy tudtak felvilágosítást adni.

Bécsből jelentik: Szombaton délután 5 óra 5 perckor a 6367. számú repülőgép, mely Budapestről postát szállított Bécsbe és amelyen Vargha Emil főhadnagy, mint megfigyelő, Winger Richárd hadnagy, mint pilóta ül, Magyaróvárnál lezuhant és egy üres kocsira esett. A repülőgép mindkét utasa halálra zúzta magát, a gép is teljesen összetört.

Aspernből tegnap katonai bizottság ment ki a helyszínére és megállapította, hogy a szerencsétlenséget a motor, pufogtatásának felrobbanása okozta. Vargha főhadnagy holttestét ma Budapestre, Winger hadnagyét pedig Bécsbe szállították.

Éjjel jelenté fővárosi tudósítónk: A repülőposta gépjének és utasainak pusztulásáról eddig még egyik hatósághoz sem érkezett részletes jelentés s így valószínűnek kell tartani, hogy a levegő-viszonyok okozták a katasztrófát. A szerencsétlenség objektív okainak kiderítése még várat magára.

MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Kedd: Pethes Imre, a Nemzeti Színház művészenek felléptével A vasgyáros. Rendes helyárák.

Szerda: Pethes Imre felléptével Az aranyember. Rendes helyárák.

Csütörtök: Pethes Imre, Engel Sári és Kurzer Böske felléptével: Hadifogoly, ujdonság, Felemelt helyárák.

Péntek, szombat: Ugyanaz.

Vas Sándor — zene tanár.

Hónapokkal ezelőtt a magyar zenevilágot érzékeny veszteség érte. Dr. Kovács Sándor zene tanár, kit nem mindennapi haladásában két újjának benuvása gátolt meg, önkézevel véget vetett nagyra hivatott életének s üresen hagyta maga után a Fodor-zeneiskola legfontosabb tanári székét. Az akadémia színvonalon álló s annak mintegy kiegészítő részét képező intézet igazgatója a legszorgosabb kutatás dacára sem talált jó ideig méltó utódot helyére, míg végre pár hét előtt Vas Sándor budapesti hangversenyén megjelenve, a

Nők férfi nadrágban.

(A legújabb európai veszedelem.)

Gentből jelentik: A párisi lapok, a legkömolyabbakat sem kivéve, napokon át legtöbb helyet hasábjaikon, egy újfajta „amerikai veszedelemnek” szentelik. A legelterjedtebb Le Journal azt írja, hogy a feminizmusnak köszönhető ez a veszedelem, amely abban áll, hogy az Amerikából Franciaországba özönlő nők, akik nagyrészt mint az amerikai hadseregben alkalmazott munkaerők teszik lábukat francia földre, forradalmat létesítettek a ruházkozásban, mert a szoknyát végleg száműzték és férfi nadrágot, nem a mult évek hóboros divatjából ismert szoknyanadrágot, hanem direkt férfinadrágot viselnek.

— A dolog igen komoly — írja a lap — és minthogy Amerikából jön, nem lehet félvállról venni. Az Unió nagy városaiban nemcsak a gyárakban, hanem munkaidőn kívül is és mindenütt nadrágban jelennek meg a nők. Minthogy nő igen sok férfi hivatást lát el és minthogy sok pénzt keresnek, végre mert fiatal, szép nők viselik a férfi ruhát, ez a divat veszedelmesen hódít. A newyorki szabók lancirozák is ezt a divatot. Az a nagy tömeg nő, aki most az Oceánon átjött Európában, csakhamar elfogja terjeszteni a férfi nadrágot. Már 1919-ben millió számra fognak a nők ebben a ruhában járkálni. Most nem eksztravaganciáról, hanem komoly, gazdasági és társadalmi viszo-

nyok által szült mélyreható változásról van szó.

A lap tudósítója sorra járta a párisi szabókat és megkérdezte, milyen álláspontot foglalnak el a női öltözködés eme forradalmával szemben.

— Az lehetetlenség — válaszolták igen sokan.

— Miért?

— Mert különködés. A nő évezredek óta szoknyát hord, az ókortól kezdve a világ végéig ez volt és lesz a ruhája.

— Akkor majd készített magának munkaruhát, amint hogy van sportruhája. Ha sétálni akar, akkor felölti a régi szoknyát, mert a munkásnő is dáma akar lenni a korzón.

— Ez nem áll. Amíg a dologtalan dáma csinálta a divatot, mert övé volt a pénz és a tekintély, a munkásnő is hozzá igazodott. Azon a háboru utáni idők világa felfordult világ lesz. Senkisémet élhet meg a rentéjétől. Férfi és nő dolgozni akar, vagy legalább is azt a látszatot kelti, mintha akarna. Az utca a mindenfajta dolgozó nőké lesz. Ha a nadrág viselését kívánja a loglalkozásuk, akkor nagy büszkén azt fogják hordani. Kivéve, ha a férfi azt mondja majd nekik, hogy az új viselet undorító. A jó izlésű férfinak már most az a feladata, hogy mondja meg, mi a véleménye, mielőtt a rossz izlésű viselet elterjed. Mert sokkal hamarabb válik általánossá, mint a jó izlésű.

A párisi újság ezer és ezer: s választ ka-

pott erre a felszólításra. Azt írja, hogy hetekig közölhetné a beérkezett feleleteket, mert miniszterektől lefelé mindenki hozzászólt ehhez a Párisi foglalkoztatató problémához.

Pershing tábornok, az amerikai csapatok vezére ezt írta a lapnak:

— Aki Amerikában járt, láthatta, hogy elegáns amazonok úgy ülnek meg a lovat, mint a lovász fiúk és mégis bájosak. Mihelyt le szállnak a lóról, hosszú szoknyájuk lehull a csizma szára. Ez tehát nem mértékadó. Látam Londonban és Párisban is éjjeli repülő támadásoknál, hogy amerikai, vagy angol hölgyek pizsamát viseltek, amely fölé köppenyt horítottak, mikor pincébe kellett menekülniök. Ezt a ruhát sem tekinthetjük mértékadónak, mert ez bő és egészen más, mint a férfi nadrág. Éppen oly kevéssé, mint a török asszony szoknyanadrágját. Abdul Hamid szultán utolsó éveiben voltam Konstantinápolyban és egy igen előkelő török asszony bevallotta nekem, hogy a nadrágjában dugta el férje egy kéziratát, amely az új alkotmány tervezetének a skizsze volt, mert biztos volt abban, hogy a szultán kémjei ott nem fogják keresni. Ez azt bizonyítja, hogy a nadrág bő volt. Azonban most nálunk otthon az Unióban olyan szük pantalon hordanak a nők, hogy az a járásban egyáltalában nem akadályozza őket. A hadseregben használt „női — férfi nadrág” a csipőnél fodrozott, nehogy a csipő nagyon kiálljon. Azt hiszem, hogy ez a ruha meg fogja hódítani nyugat Európát is.

hallottak hatása alatt nyomban tárgyalni kezdett Vas Sándor zongoraművésszel s a tárgyalás eredményeül ez év szeptember 1-től a zongora művészeti oktatására leszerződött Dr. Kovács Sándor helyére Vas Sándort, városunknak ezt a nagy művészi készséggel megáldott gyermekét. A szerződés, bár a tanári székhöz Kóti Vas Sándort, a művészi érvényesülés számára megadja neki a kellő időt és mozgási szabadságot. Tizenhárom évi művészi múlt, a külföld szakadatlan elismerése után végre Magyarországon is méltó elismerésre talált Vas Sándor. A Fodorzeneiskola igazgatója, amikor eredménnyel végződött Vas Sándorral való tárgyalása, mintegy büszkélkedve jelentette ki az új tanára előtt, hogy legértékesebb sikerének tekinti e szerződést, mely Vas Sándort haza hozza Magyarországra.

Az Aradi Közlöny tudósítójának alkalma volt Vas Sándorral — ki jelenleg itthon van és szorgalmasan dolgozik — beszélgetést folytatni új hivatásáról.

— A megbízást örömmel fogadtam — mondotta Vas Sándor — mert legalább módomban lesz a művészi zenetanítás terén is két évi oroszországi és több évi németországi eredményeimhez hasonlóan hasznára lenni a magyar zene kultúrájának. Évekkel ezelőtt ugyanezen gondolatom megvalósíthatásában meggátolt a szent bürokrácia, mely zenetudásomat és művészi képességemet nem találta a magyar zeneakadémia oklevelé nélkül a tanítatásra elegendőnek. Hiába hivatkoztam akkor a külföldi eredményeimre, arról jobban esik aztán az, hogy ma, amikor nem én kerestem az érvényesülésnek ezt az útját, a legelső magyar zeneiskola igazgatója hívott meg egyik legnagyobb zenetudósunk megüregt tanári székhöz elfoglalására. Nagy ambícióval fogok hozzá munkámhoz s bízom benne, hogy meglesz a kellő eredménye. Hangversenyeimre, külföldi koncertjeimre természetesen fentartottam magamnak művészi szabadságomat.

A művész arcába odalopta magát a legszebb, a legnemesebb szín, a lelkesedés pírja s szemeknek csillogásában ott vibrált a jövő sok-sok megáldott sikere.

— s —

Kováry Gyula társulata a Modern Kabaréban. A budapesti Apolló Kabaré művész-társaságának mai bemutatkozása mindenben megfelelt a várakozásnak. A Központi-szálloda kerthelyiségét zsúfolásig megtöltötte a közönség, mely a bemutató minden egyes számát és jelenetét záfos tapsal fogadta. Különösen Kovács Lili, Takács Il és Magyary Lajos szólóinak és a pompás egyfelvonásos bohózatok is nagy látást keltettek. Holnap, kedden este Kovács és társulata teljesen új műsor keretében megismétli az előadást.

* A színházi iroda hírel. Vasgyáros, Aranyember, Hadifogoly, ez a hét műsora. Pethes Imre, a Nemzeti Színház művésze ma este érkezett és részt vesz a próbákban. Kedden a Vasgyáros címszerepét, szerdán az Aranyember címszerepét játssza, a mai és holnapi előadás rendes helyárral van, míg a Hadifogoly újdonság, a melyben Pethes Imrén kívül Engel Sári és Kurzer Böske is fellép, felemelt árakkal kerül színre csütörtök, péntek és szombaton. Jegyek keddtől kezdve válthatók az összes előadásokra.

Hősi halált halt aradi zászlós.

(A piave men. l. esata áldozata.)

A Piave hősei napról-napra szaporodnak. Cassan ér haza a hír, hogy a jól ismert arcok közül ismét örökre eltávozott valaki. Városszerte mély megilletődéssel fogadták Kádár Gyula 33. gyalogezredbeli zászlós, műegyetemi hallgató halála híreit. E hónap elején szállították az innsbrucki kórházba a frontról gázmergézéssel. A kórházból levelet írt haza, amelyben kéi anyját, hogy látogassa meg és hozzon neki sok-sok gyümölcsöt. Édesanyja, özv. Kádár Józsefné azonnal elutazott Innsbruckba, azután ott már azzal fogadták, hogy fiát egy órával ezelőtt eltemették. A mélyen sujtott anyának másik fia, Kádár Aladár már november óta nem ad hírt orosz fogságból. Semmit nem tudnak róla s csak remélni merik, hogy semmi baja sincs.

Kádár Gyula végigjárta az összes frontokat, legutóbb a román frontról jött haza sebesülten. Felkerestük a családot. Érdeklődtünk a részletek után, mely egy szépen indult életet szakított felébe. Haláláról sógora a következőket mondotta:

— Az olaszok egy éjjeli gázáradásánál egy gázbomba közvetlen közelében lövelte ki magából gyilkos mérget. Ajultan vitték hátra és egy tábori kórházba szállították. Állapota azonban annyira rosszabbodott, hogy Innsbruckba szállították egyik tartalék kórházba. A kórházban Redlich egyetemi tanár kezelte, azonban már a második napon a tábori lelkeszt rendelték mellé. Tudta, hogy meg fog halni, azonban édes anyját nem akarta megijeszteni és állapotának súlyosságáról semmit sem írt. Csütörtökön a kórház parancsnoksága táviratilag értesített bennünket, hogy állapota válságosra fordult és azonnal menjünk. Pénteken délelőtt értünk oda, azonban már tíz órákor eltemették. Az összes frontokat végigjárta és csak a román fronton sebesült meg. Holttestét hazahozatjuk és temetése valószínűleg pénteken lesz. Bátyjáról, Aladáról novemberben halottunk utóljára. Akkor írt egy négy oldalas magyar levelet. Azóta, hogy mi történt vele, próbált-e megszökni vagy sem, nem tudjuk. Mi most már csak reméljük, hogy neki legalább semmi baja nem történik.

Mikélakán sztrájkolnak az anyák.

(Hatvan gyermek született egy év alatt.)

Mikélakán rejtelme van. Évek során öt lappangó titok, amely most a halóságokat is foglalkoztatja. A csendőrség nyomoz, kutat s meg akarja keresni annak a nyitját, hogy a statisztika miképen alakult ki olyan kedvezőtlenül a község népesedésére nézve. Egyelőre csak a számok beszélnek, de csupán a szomorú eredményt mutatják, azt, hogy Mikélakán tiszten fog az újszülöttek száma, az ok felderítése már nem a statisztika dolga, arra a most folyó, nagyméretű nyomozásnak kell világosságot derítenie.

Már hosszabb idő óta feltűnt, hogy Mikélakán évről-évre erősen csökkentek a születések. A háboru előtti esztendőben 170—180 gyermek született, 1914-ben ez a szám lefogyott 150-re, majd 1915-ben 110, 1916-ban 73, 1917-ben pedig csak 60 volt az újszülöttek száma. Hogy a népesedés megcsappant, az a háborús viszonyok között természetes, azonban — minden körülménytől számításba véve — megdöbbentően kevés gyermek született a legutóbbi két évben a községben. A hatvanas szám már nem indokolható a háborúval, s a község vezetőségében természetesen feltámadt az a gondolat, hogy a természetes körülmények mellett mesterséges okok is játszanak közre.

Közben sugdosni is kezdtek a községben. Hol ez, hol azt az asszonyt gyanúsították meg azzal, hogy az anyaságának útját vágta úgy, hogy szükségesnek mutatkozott nyomozás megindítása. A csendőrség ennek következtében megkezdte a kutatást, amely hosszabb ideig fog eltartani, mert igen széles keretek között mozog. A számadatok és a feljelentések azt mutatják, hogy tiltott manipulációk történtek, még pedig nagy számban.

Valószínűnek látszik, hogy a köznyelven ér-

dekelteken kívül idegen beavatkozás is történt s a csendőri nyomozás most ezek felé a bűnös kezek felé vonja össze a hurkot. Ennek a nyomozásnak előreláthatólag érdekes fejleményei lesznek.

Élénk tűzérési tűz.

Budapest, július 15. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti: A hegyi frontokon a tűzérési tevékenység mindkét részről tartósan élénk. A vezérkar főnöke.

Választójog a főrendiházban.

(A képviselőház a hét végén befejezi a vitát.)

Budapestről jelentik: A Kormány, a választójogi törvényjavaslatot a főrendiházban még a nyári szünet előtt szándékozik tárgyalatni. A kormány körében és pártjában erősen bizakodnak abban, hogy a törvényjavaslat képviselőházi tárgyalása e hét szombatján befejezést nyer. A javaslat harmadszori alvása a jövő hét elejére marad, amely után a kormány, a főrendiháznak benyújtja a képviselőház által elfogadott törvényjavaslatot.

Még kérdéses, hogy kérheti-e Wekerle Sándor dr. miniszterelnök a javaslat sürgős tárgyalását. Ebben az esetben is bizottsági tárgyalás előzi meg a plénumban való tanácskozást. A kormány még aziránt sem döntött, vajjon egy külön, újonnan választandó bizottság vagy pedig a főrendiház közigazgatási és igazságügyi állandó bizottságainak együttes ülése eke utalhatja a törvényjavaslatot. Nagyobb valószínűsége az utóbbi eshetőségnek van. A választójogi törvényjavaslat vitája az illetékes bizottság tanácskozásaival együtt előreláthatólag négy-öt napot vesz majd igénybe.

Az úresedésben levő Belügyi és Kultuszminiszeri államtitkárságok betöltése megtörtént. A hivatalos lap szerdai száma közli az erre vonatkozó királyi kéziratokat. A Belügyi államtitkárság Sándor, Kultuszállamtitkárság pedig Bárczay Ferenc lesz. A felmenetli főispánok helyét is ugyancsak betöltötték. Az erre vonatkozó kéziratok hasonlóképen a hivatalos lap szerdai számában jelennek meg.

Budapestről jelentik: Az orosz, román és finn békeszerződésekről törvénykönyvbe való iktatását a Ház csak ősszel kezdi meg. A Kormány ugyan a szerződéseket a képviselőház legközelebbi ülésén nyújtja be, de tárgyalásuk a parlament mostani sessziója alatt elmarad, mert becikkelyezendő törvényjavaslatokról nagyobb vita várható.

Kiskunfélegyházáról jelentik: Főlegyházán vasárnap délelőtt tartotta dr. Horváth Zoltán ügyvéd, a függetlenségi és 48-as párt jelöltje a programbeszédét. Erre az alkalomra már szombaton érkeztek Budapestre: Károlyi Mihály gróf, Hock János és Nagy Vince. Szombat este bankett volt a vendégek tisztelőférére. Vasárnap délelőtt feltizenegykor kezdődött a népgyűlés, amelyet Tóth Imre pártelnök nyitott meg és utána Horváth dr. elmondotta nagy tetszéssel fogadott programját. Károlyi Mihály beszélt ezután, kifejtve a függetlenségi és 48-as párt bel- és külpolitikai alapelveit. Sajnálattal emlékezett meg arról, hogy Kühlmannnak meg kellett buknia, mert kifejezésre juttatta azt a belátását, hogy a békét fegyverrel elérni nem lehet, hanem szükségsek a békepuhatolozások és a diplomácia működése is. Hertlingnek Belgiumról tett nyilatkozatát rendkívül jelentőségűnek tartja. Korrekt, kielégítő nyilatkozat ez, csak azt nem érti, hogy ez a szellem őszinte, miért kellett akkor Kühlmannnak távoznia. Még Hock János és Nagy Vince beszétek.

HIREK.

Szeretetadományokat

a Piave-hadseregnek!

(Megindukt a gyűjtés.)

A meleg szeretet és érdeklődés, amellyel az itthonmaradottak kísérték a különböző frontokon küzdő fiainkat, most teljes egészében a Piave felé fordul. Az apák gondolata, az anyák sóhaja és könnye most mind azoké a hős, drága fiuké, kik hazájuk iránti szeretetet vérük hullásával pecsételték meg. És a szeretet örök és megdönthetetlen és az entente ügynökeinek s megfizetett politikusainak minden intrikája és machinációja hiába való és meddő. Jön, jön mint egy jégár és megtörök azokon a szeretet-jégtörőkön, melyek féltő gondossággal óvják, védik hátulról azt az eleven falt, melyet élő, meleg, érző emberi testekből építettek. És a hadügyminiszter ennek teljes tudatában volt, amikor rendelettel és felhívással fordult a vármegye első tisztviselőjéhez.

— Szeretetadományokat a Piave hadseregnek! Mindent, amit nélkülözni tudunk, szánktól elvont falatka kenyert, gyermekeinknek szánt parányi húst és sors kegyeltjei görnyedező asztaluk minden kincsét és féltett csemegéjét most oda kell adni ezeknek a hősöknek, akik szenvedésekkel verekedtek ki maguknak itt a földön mindannyiunk szeretetét, rajongását, bámulatát és hódolatát, akik szenvedtek az ellenségtől, az elemektől, gránátoktól és schrapnellektől, melyeknek honnanjöttét maguk sem tudták: Szünettek gyilkos gázoktól és könyörtelen golyóktól álmatlan éjszakáktól és éhségtől.

A felhívást megkapták a községi jegyzők, akiknek mindegyike hatalmas akciót indított. A faluban még van kenyérjegy nélküli puha kenyér, a gazda még szalonnát vág reggelinek és nem ismerik a hentesüzletek előtti ácsorgást. A népnek, ennek a sokat szenvedett hazának az alapja és reménye, amely mindig érző szívvel és fájó szeretettel sietett fiainak segítségére, a falunak kell megmutatni, hogy áldozatkészségében mindent, mindent odaad. És adja gyorsan, egyszeri felhívásra, mint ahogy a városi ember is oda fogja adni kicsiny, összekuporgatott lisztjét, amelyet pedig mennyi fáradsággal és utánjárással és kínlódással tudott megszerezni. Odaad mindent egy nagy szerű gesztussal, mint amilyen isteni türelemmel szenvedtek fiaink odakünn a Piave mellett.

A szeretetadományok gyűjtése megindult és eredménnyel, fényes, soha nem álmódott sikerrel fog végződni. Mert azzal is kell hogy végződjön. Hisz a Piave menti hősöknek folyik a gyűjtés.

— Álbir a királyné fivéreinek autószerencsétlenségéről. *Bécsből* jelentik: Egy éjjel érkezett távirat szerint királynénk egyik fivérének *halálos autóbaleset érte*. A szerencsétlenség egy kirándulás alkalmával történt, mikor a gépkocsit vezető egyik pármái herceg halálos sérüléseket szenvedett. Bent a kocsi-ban ült a fivére, aki szintén súlyosan megsebesült. Részletek az ügyről még ismeretlenek.

Budapestről telefonálja tudósítónk: Legilletékesebb helyen érdeklődtünk a hír valódsága és a szerencsétlenség részletei iránt, azonban sem a kabinetirodában, sem a főudvarmesteri hivatalban nem tudnak semmit arról, hogy a királyné fivéréit autószerencsétlenség érte volna. Így tehát a hír teljesen valótlan. A két pármái herceg egészséges és semmi baj nem érte őket.

Este a *Magyar Tudósító* a következő felhívatalos címat adta ki: Néhány lapnak az a híre, amely a pármái hercegek állítólagos halálos balesetéről tud, teljesen légből kapott és nem felel meg a valóságnak.

— *Wekerle Sándor miniszterelnök Bécsben*. *Bécsből* jelentik: *Wekerle* Sándor dr. miniszterelnök, *Zichy* Aladár gróf, a király személye körüli miniszter ma délben Bécsbe érkeztek. *Wekerle* délután felkereste *Barián* gróf külügyminisztert, akivel a magyar képviselőházban szerdán előterjesztendő külpolitikai jelentéséről folytatott tanácskozást. A miniszterelnök és a király személye körüli miniszter kedden kikísérik a királyi párt Pozsonyba, az ottani *székonyce*lu ünnepélyre.

— *Kitüntetés*. A király *Takácsy* Dezső csendőrszázadosnak, az aradi szárny helyettes parancsnokának, a hadidiszitményes érdem érmét adományozta a vitézségi érdemkereszt szalagján.

— *Eljegyzés*. *Szilágyi* László dr. eljegyezte ebesfalvi *Török* Vilmuskát. *Kleer* Pál cs. és kir. 33. gy. e. főhadnagy eljegyezte ebesfalvi *Török* Rózsikát.

— Egy német képviselő fia az angol hadseregben. *Bécsből* jelentik: A *Neues Wiener Journal*nak jelentik, hogy *Wolff* Károly Herman német képviselő fia, akit atyja angol szelvényben nevelt és aki Angliában élt, belépett az angol hadseregbe és a németek ellen harcol. A parlament folyosóin a képviselők élénken kommentálták ezt a más oldalról is megerősített hírt, amelynek pikáns mellékízt ad az a körülmény, hogy *Wolff* a sovinszta német radikális párt vezére, amely párt a késhegyig menő harcot hirdeti Anglia ellen, egyetértésben az allduitschokkal.

— *Clemenceau* a halálról. *Bernből* jelentik: *Clemenceau* résztvett az új francia katonatemetők felavatási ünnepségén. *Bordeaux*-ban az ottani *Journal* híradása szerint a francia miniszterelnök beszédében a hősi halál szépségéről szólt.

— *Boldog ez a kor*, — mondotta — mert újra átélheti a klasszikus halál csodálatos szépségeit. Megelevenül a régi Róma története Megelevenül a franciák hőskora. Megelevenül a Napoleon dicsőség. Minden francia hősi halott megerősít a nemes francia nemzet örökkévalóságában. Egy hősi halott tíz tíju szívében felgyújtja a házasszeretet lángját és hasonló ön feláldozásra ösztönzi.

A szocialista lapok kemény támadásban részesítették a miniszterelnököt azért, hogy az emberiség „legnyomorultabb és legtragikusabb megpróbáltatásainak” idejét — boldog korszaknak nevezte.

— *Szemere Miklós 80.000 koronát tett egy lóra*. *Bécsből* jelentik: *Szemere* Miklós a vasárnapi helenethali versenyen a *Remény* nevű győztes lóra 80.000 koronát helyezett el még szombaton kilenc bécsi bookmakernél. *Szemere* a Sacher-szállóba magához hívatta a bookmakereket és a bookmakereknek arra a kérdésére, hogy mennyit kíván fogadni, kijelentette, hogy 80.000 koronát. A bookmakerek eleinte megdöbbenek, de végül is állották a fogadást és mind a kilencen együttesen tartották a szokatlanul nagy összeget.

— *Mirbach gyilkosának letartóztatása*. *Bécsből* jelentik: A *Morgen* genfi tudósítója jelenti, hogy az *Exchangs Telegraph* távirata megerősíti azt a hírt, hogy *Mirbach* gróf gyilkosait sikerült letartóztatni.

— *Esperesi véglegesítés*. *Julius* 12-én megjelent „Uj esperes Világoson” című hírt azzal egészítjük ki, hogy *Gitta* Viktor vikági gróf. kath. lelkész 1917. július 10-én nevezték ki esperessé, most püspöke e minőségben véglegesítette és szentszéki ülnökké nevezte ki.

— *Kiűzetett hadikársegelek*. *Dévaról* jelentik: A belügyminiszter végre leküldötte a hunyadmegyei közszolgálati alkalmazottak hadikársegeletét. A főispáni hivatalban a hét elején kezdődik meg a dévai tisztviselők segeletének a kiosztása. *Barcsay* Adorján főispáni titkár 38.520 koronát fizetett ki azok kezéhez a főispán rendelkezésére bocsátott 185.410 koronából. Gondoskodás történt arról is, hogy a *Vajdahunyadi* városiak részére 12.750, a *vajdahunyadi* járásiak részére 9400, a *Hátszeg* városiak részére 62.710, a *hátszegi* járásiak részére 9740 és a *puji* járásiak részére 45.340 koronában megállapított hadikársegelek az illető polgármesterek és főszolgabírák által a jövő hét legközelebbi napjaikra kifizetessenek. A petrozsényvidéki közalkalmazottaknak szóló két millió hadikársegelet a miniszter a petrozsényi adóhivatalnál közvetlenül utalványozta.

— *A Duna áttörte a gátat*. *Szabadkáról* jelentik: *Bajazentistván*nál a Duna áttörte a gátat. *Szabadkáról* és *Bajáról* csendőrség és katonaság vonult ki és egyelőre sikerült a veszedelmet elhárítani.

— *Pétervár koleraveszélyes*. *Köpenhágából* jelentik: A *Svenska Dagblad* jelentései szerint a finn kormány *Pétervár* vidékét koleragyanusnak jelentette ki.

— *Halálozás*. *Gontean* Jenőné szül. *Kovács* Jermé és gyermekei (*Kovácsi*) szomorodott szívvel jelentik, hogy *Gontean* Jenő a cs. és kir. 23. tábori vadász-zászlóalj őrnagy, mindkét Signum laudis, a III. oszt. katonai érdemkereszt, a *Károly-csapatkereszt* stb. tulajdonosa a harctéren szerzett súlyos betegség következtében, életének 39-ik évében elhunyt. *Budapesten*, a *farkasréti* temetőben helyezték örök nyugalomra.

Városszerte őszinte részvétet keltett az a hír, amely az aradi Hady-családot mélyeséges szomorúsággal töltötte el. *Özv. Hady* Istvánné született *Szopolits* Franciska 78 éves korában ma hajnalban hosszas betegség után meghalt. Az elhunytban *Hady* Gyula és *Hady* Antal Acsev. főtisztviselők édesanyjukat gyászolják. A jóságos matróna halála előkelő családot döntött gyászba. A temetés szerdán délután 5 órakor lesz a *Török* Gábor-utca 24. számú házból. Az engesztelő szentmise augusztus 5-én délelőtt 10 órakor lesz a *Minorita-templomban*.

Bukovetz Valéria tegnap hajnalban 28 éves korában elhunyt. Élete virágjában hosszas szenvedéstől váltotta meg a halál mélyeséges gyászba döntve özvegy édesanyját és kiterjedt rokonságát. A temetés nagy részvét mellett ma délután 5 órakor folyt le a *Kiss Ernő-utca* 10. számú házból.

— *Két katonaszökevény kivégzése*. *Budapestről* telefonálja tudósítónk: *Kompár* Mihály gyulai születésű tizedes, a hatodik honvédpótzászlóalj katonája kétszer szökött meg csapattestétől. Legutoljára a statárium kihirdetése után távozott önkényüleg. Összesen 142 napig volt távol csapatjától. — *Nagy* Béla a hatodik honvédpótzászlóalj közkapitánya négyszer szökött meg csapattestétől, utoljára a statárium kihirdetése után. A budapesti honvéd hadosztálybíróság rögtönítelő bírósága mindkét szökött katonát golyó általi halálra ítélte. A két halálos ítéletet ma hajtották végre *Szabadkán*.

— *Augusztus ötödikéig nem lehet búzát vásárolni*. A közlekedési miniszter 117—918. szám alatt kelt távirati rendelete alapján közhírré teszem, hogy a 2668—918. M. É. rendelet 3-ik bekezdésében meghatározott szállítási prémium, csak a vasuti vagy hajó állomásra, illetve malomba tényleg leszállított termények után fizethető s miután az ellátatlanok gabona szükséglete ezzel szemben csak a *Hadi-termény raktárban* taroló, vagy már átvett, de még a termelőnél tároló terményekből szolgáltatható ki a bizományos által, az utóbbi készletek után szállítási prémium fizetésének, vagy felszámításának nincs helye. Prémiumos gabona tehát beszerzési utalványra ki nem szolgáltatható, az így kiszolgáltított terményekért termelő csak a legmagasabb árát s a 2668—918. M. É. rendelet első paragrafuszában meghatározott többletet igényelheti. Bizományos pedig a beszerzési utalvány alapján vásárlótól azon felül hatósági bizományos stb. jutalék-cím métermázsánként további négy koronát számíthat föl. Miután ezek szerint beszerzési utalványok, csak annyi termény erejéig adhatók ki, a mennyi a község területén termelt terményekből a bizományos mindenkor közlése szerint erre a célra rendelkezésére áll, értesitem a közönséget, hogy a liszt hivatal illetékes kerülete ezidőszent csak előjegyzéseket fogad el, a beszerzési utalványok előreláthatólag csak augusztus hó 5-ikét követő időben lesznek kiadhatók. *Arad* sz. kir. város közlekedési és közellátási hivatala. *Löcs* Rezső.

— *A szabadfürdő áldozata*. A *Marosnak* még minden évben megvoltak az áldozatai és ezek mind azok közül kerültek ki, akik a szabad *Marosban*, rendszerint a *temesvári* hid környékén fürödtek. Vasárnap délután telefonon jelentették a rendőrségnek, hogy egy tizenhét évesnek látszó fiú hulláját fogták ki a *Marosból*. *Vida* Vilmos ügyeletes rendőrfelügyelő szállt ki a helyszínre. Megállapította, hogy *Árgyelán* György tizenhét éves munkás hullája, aki ma délután több társával ment fürdeni a szabadba. Úszni nem tudott és víz alatt víz alá elkapta. Társai segítségére mentek, de nem tudták kimenteni, mert akkorára elmerült. Kiszállították az aszó temető halottas házába.

— *Adomány*. *Balla* Tully 10 koronát küldött a vak katonák javára.

— **Nagy tűz Parádfürdőn.** Parádról jelentik: A szombatról vasárnapra virradó éjszaka a parádi fürdőépületben a kazánházban eddig ismeretlen okból tűz keletkezett. A tűz nagy gyorsasággal terjedt tovább és a mentési munkálatokat megnehezítette az, hogy a fürdőépület villanyvilágítása lemondta a szolgálatot, úgy hogy a nagy sötétségben a tüzoltók nem tudtak dolgozni. A koromsötétségben csak a felcsapó lángok világították meg néhány percre az épület környékét. A tüznek áldozatul esett a kazánház és a fürdőház. A fürdőépületben lévő harminc szoba is leégett és benne a fürdővendégek holmija. A mentési munkálatokban résztvett a Parádon tartózkodó gróf Károlyi Mihályné is, aki a hájtékalanoknak ideiglenesen helyet adott. A fürdőépület környékén lévő villák sértetlenek maradtak.

— **Nem találták a bankolvált.** Budapestről jelentik: Gerula Józsefet, aki a Magyar Országos Bank kárára 350 ezer koronás lopást követett el, nem fogták el a detektívek. A nyomozó detektíveknek a hamis munkakönyvön kívül csak az a zsebkendő van a kezükben, amit a tolvaj bankszolga a fekete táskában hagyott.

— **Parkünnepély.** A legnagyobb érdeklődés mellett zajlott le vasárnap délután a Napközi Otthon javára rendezett parkünnepély. Mindent lehetett kapni, ami olcsó, jó és kelendő volt. Az egyik sátorban hatalmas kálarabé és káposzta fejek kínáltak magukat, a másikban bájos jósnők tenyérből olvasták ki a jövő rejtett titkait. A Kulturpalota tövében fehér terített asztalok mellett ropogós perecek ringattak békehangulatba. Mindenütt jókedv, kacagás, serpenyű és konfetti. A korcsolya egyeslet kioszkja előtt sorsolták ki a nyeremény tárgyakat, amelyek türelmetlenül gágogtak, hápogtak, bégettek és rőfögtek. A főnyeremény egy malac volt. A körjörgő mellett, a gyerekek zivaja és a katonazenekar operáriája mellett Arad leghájosabb hölgyeinek közbenjöttével próbamérlegelést tartottak. A mérleg azonban nem volt berendezve atléták mérésére s az egyik fiatal ügyvédet a hölgyek csak hosszas könyörgés után mérték meg. Az ünnepély szép anyagi sikerrel zárult és este nyolc órakor ért véget.

— **Ausztriában felemelik a katonai szállítási díjszabást.** Budapestről jelentik: A legutolsó díjszabásemelésnél szó volt arról is, hogy a polgári díjszabással egyidejűleg felemelik a katonai díjszabásokat is. Ez Magyarországnak nagy érdeke lett volna, mert a háború sulypontja a Keleten lévén, a katonai szállítások legnagyobb részét a magyar államvasutakat terhelte és így a felemelt bevételek, amelyeket a hadikincstár a közös költségekből fizet, legnagyobb részét a magyar államvasutak javára váltak volna. Az osztrák kormány azonban nem járult hozzá ahhoz, hogy a katonai díjszabásokat a magyar kívánságoknak megfelelően felemeljék és így a Máv. továbbra is olcsón szállított, ami Ausztria javára vált, mert a kvótaszertű hányadon Ausztria lényeges összegeket takaríthatott meg. Most, hogy a vasuti díjszabások újabb felemelése ismét időszerű lett, megint szóba került a katonai díjszabások felemelésének kérdése. A katonai szállítások sulypontja újabb nyugatra terelődött és az ausztriai vasutak végzik a legtöbb katonai szállítást. Az osztrák kormány erre való tekintettel most már a katonai díjszabások felemelése mellett volt és ehhez a magyar kormány hozzájárulását sürgette. Magyar részről nem emeltek kifogást a katonai díjszabások felemelése ellen, de azt kívánták, hogy a terhek és az előnyök kiegyenlítése érdekében visszamenőleg emeljék fel a tarifákat, legalább is attól az időponttól kezdve, amikor az első polgári díjemelés történt. Az osztrák kormány a visszamenő díjemeléshez nem járult hozzá, ellenben ragaszkodott a díjszabások feltétel nélküli való felemeléséhez. A magyar kormány engedett és a két kormány között létrejött a katonai díjszabások felemelésére vonatkozó megállapodás — visszamenő hatály nélkül.

— **Bosszu a cár detronizálásáért.** Hágából jelentik: A Rodnaja Strana című orosz lap hírt ad egy titkos harci szervezet megalakulásáról, amely a Megtorlás nevet viseli és a cári Orosz ország megdöntéséi akarja megbosszulni. Az egyesület elsősorban Gucskovot, Rodziankot és Miljutovot jelölte lakáira.

— **Felemelt tarifával.** Zsufoltan, a lépcsőkön lógó utasokkal — köztük az emberek életbiztonságára vigyázni köteles rendőrökkel — robogott a gőzvasut a felemelt tarifa ellenére. Sőt, mintha megnőtt volna a kis haszoniatlanak a büszkesége, úgy okáda magából a piszkos füstöt, mint aki azt gondolja magában, hogy most már nekem szabad, mert a szén árát is busásan fizeti a közönség, amelynek azért vannak a vállai, hogy arra háriának minden a világon. Egy mai emberhez képest Atlasz valóságos törpe volt. Atlasz csak a világot tartotta a vállán, de egy mai kortárs a világot és az összes árdragitákat kénytelen becses vállain cipelni. És hogy cipeli! Némán mint a sir. Örül, ha a drága pénzeért az egyik lábán állhat, míg a másikra egy másik balek telepszik rá és így viszik a vasuti állomástól a Szabadság-térre negyven fillérért. Az aradi gőzvasut a világ legdrágább közúti forgalmi eszköze. Sehol sem fizetnek negyven fillért két kilométeres utért, csak Aradon, a balekok városában.

— **Garázda orosz fogoly.** Vasárnap délután a kisvasuton utazott egy orosz, aki az ünnep öröme berugott és garázdálkodásával nagy riadalmat okozott az utasok között. Menet közben a kalapja leesett a fejről. Utánna hajolt úgy, hogy felső teste félig kiinn volt a levegőben, veszélyes helyzetéből két, vele a peronon utazó katona szabadította ki, akikre azután reátámadt. Később leszállottak és tovább folytatták a vitatkozást. A két katonának igazat adott két civil is, akik később egyedek bele a vitába. A vita hevében az orosz, az egyik civil nekivágta a kisvasut kocsijának, úgy hogy majdnem a kerek alá került. A másik civil erre botjával fejbe vágta és karjára sujtott. Az orosz elborította a vér. Sebét a közkórházban kötötték be. A támadó ellen megindították az eljárást.

— **Gyermekeknapl nyilvános elszámolás és köszönetnyilvánítás!** 3. számú urna (Neumanpalota előtt): Kara Gyözőné és özv. Salacz Dezsőné védasszonyok vezetése mellett: a) perselygyűjtésből befolyt 2180.59 korona, b) ivgyűjtésből befolyt 1484.— korona, összesen 3664.59 korona. 4. számú urna (Fischer Elizpalota előtt): Kintzig Jánosné, báró Neuman Alfrédné, Purgly Lászlóné, dr. Köpi Jánosné, dr. Varjassy Lajosné védasszonyok vezetése mellett: a) perselygyűjtésből befolyt 2649.16 korona, b) ivgyűjtésből befolyt 60.— korona, összesen 2709.— korona. 5. számú urna (Reinhart-palota előtt) Csernovits Diodorné, Purgly Lászlóné, Medvey Frigyesné, dr. Simó Károlyné és Haász Erzsébet védasszonyok vezetése mellett: a) perselygyűjtésből befolyt 1802.— korona, b) számú urna (Templom előtt): Schill Józsefné és dr. Leitner Ernőné védasszonyok vezetése mellett: a) perselygyűjtésből befolyt 1325.68 korona, b) ivgyűjtésből Vojszky Anna 39 korona, Laczay Endréné ivén felülfizetések összesen 619.— korona, összesen 1944.68 korona. (Folytatjuk.)

— **Lopás a textil gyárban.** Az aradi Hungária textil gyárban nagyarányú és valószínűleg régóta üzőtt s minden részletében szenzációs lopást leplezett le az aradi rendőrség. A rendőrorjáratnak tegnap éjjel feltűnt egy asszony, aki a textilgyár felől jött és valami súlyos tárgyat cipelt a fején. A rendőrök közeledtére ledobta a fején cipelt holmikat és elmenekült. A rendőrök felbontották a csomagot és megállapították, hogy abban a gyárból származó és minden valószínűség mellett lopott dolgok vannak. A nyomozás nagy apparátussal indult meg. A nyomok Ujaradra vezettek, ahol egy helyen a rendőrség házkutatást tartott és nagy mennyiségű lopott holmit talált. A nyomozás tovább folyik. A többi részleteket a rendőrség a nyomozás sikere érdekében ti-

Ujabb turfbotrányok.

(Két sikkasztó tisztviselő.)

Budapestről jelentik: Nemes Aurél vegyészeti gyáranak Piroska-utca 4. szám alatt levő irodájában három év óta volt alkalmazásban Fischmann Ignác tisztviselő. A huszonhároméves fiatal ember kivívta főnökének teljes bizalmát, aki jóformán az egész pénzkezelést rája bízta. Fischmann utalványozta az egyes cégeknek a nyersanyagért járó nagyobb összegeket is.

Néhány nappal ezelőtt a gyáros arra a felfedezésre jutott, hogy Fischmann százötvenezer koronát nem juttatott el rendeltetési helyére, hanem saját céljaira fordította. Felelősségre vonta a sikkasztó hivatalnokot, aki nem is tagadta a vétét. Elmondotta, hogy hónapokkal ezelőtt járnai kezdett a lóversenyre, ahol mind nagyobb és nagyobb fogadásokat kötött s az egész százötvenezer koronát elvesztette.

Igérte, hogy a pénz egy részét visszaszolgáltatja és Nemes nem is akarta feljelenteni. Mikor azonban a hivatalnok smmit sem tértített meg az elsikkasztott pénzből, a gyáros feljelentette. Detektívek ment ki Fischmannak a Szondy utca 98. számú házában levő lakására, ahonnan azonban eltűnt. Kiderült, hogy a sikkasztónak Bécsben is volt lakása. Valami Láng nevű buk-mékernél lakott.

A rendőrség most keresi és kiadta személyleírását is, amely így szól: Fischmann 1895-ben született, termete közepmagas, szeme kékeszürke, szája vastag, orra nagy, jobb arcán vágásból származó sebhely, haja és szemöldöke világosbarna. Egyik lábára, mely rövidebb a másiknál, sántít.

Roset Adolf nagyváradi magánhivatalnok, aki az utóbbi időben állás nélkül volt, azt a megbízást kapta Lázár Hermann és Deutsch szászregeni paktól, hogy tizenhatezer koronáért vásároljon kartont. Roset Adolf a rábizott tizenhatezer koronát elvesztette a lóversenyen. A detektívek elfogták és bekísérték a főkapitányságra, ahol letartóztatták.

A házasságszédelgő ágróf.

(Jelentkeztek a becsapott menyasszonyok.)

Budapestről jelentik: Champvans grófjának szélhámosságai ügyében a vizsgálat nyugvópontra jutott. A rendőrség befejezte az ügyben érdekeltek kihallgatását, a becsapott menyasszonyok már megtették vallomásaikat, a jeles gróf pedig a Markó-utcai fogház egyik hűs cellájában várja a főtárgyalás napját. Közben azonban történt egy és más, ami feljegyzésre érdemes ennek a nem mindennapi szélhámosnak jellemzésére.

Az egyik menyasszony, talán a legszegényebb valamennyi közül, egy német nevelőnő, akitől négyezer koronát csalt ki Champvans, elmondta, hogy levelet írt Champvans Bécsben lakó anyjának, Hahn Frigyesnek, melyben elpanaszolta, hogy a fia mily rutul becsapta őt. Előadta, hogy nyomorog és kérte az asszonyt, hogy fizesse neki vissza a fia által kicsalt pénzt. A levélre csakhamar megjött a válasz. Hahné tiltakozik az ellen, mintha a fia bárkit is becsapott volna. Azt írja, hogy a fia volt olyan gentleman, aki ha kölcsönkért, azt vissza is fogja fizetni. Egyébként tiltakozik minden olyan híresztelés ellen, mintha a fia nem volna igazi gróf. Szegény német menyasszony pénz helyett ezt a választ kapta.

Egy másik menyasszony is jelentkezett és elmondta, hogy kíváncsiságból a minap meglátogatta Champvans a fogházban. A grótot, aki rendszer kék ruhájában volt, hörtönör vezette a fogház társalgójába és a beszélgetés alatt mindvégig jelen volt. Champvans cseppet sem látszik megtörtnek, ellenkezőleg, büszke volt és fenhéjzón beszélt. Nagyon keserűen nyilatkozott menyasszonyairól, akik egykor büszkélkedtek vele, most pedig minden rosszal vádolják. Persze, hangoztatta teljes ártatlanságát. A menyasszony egy szót sem válaszolt. Mikor vége volt a látogatásnak, a lány kis csomag cukrászsüteményt akart átnyújtani Champvansnak, amit ez elegáns gesztussal visszautasított.

— Ekkor valóban olyan volt, — beszélt a becsapott menyasszony, — mint egy igazi gróf. Azt hiszem, újabb alkalomok neki mindent.

Lakatos Ottó a rendfőnök változásról.

(Beszélgetés Arad új plébánosával.)

Lakatos Ottó dr. kiérdemesült rendfőnök, az aradi új házfőnök és plébános hazaérkezett Aradra. A legutóbbi napokban megtartott rendfőnökválasztással kapcsolatban beállott személyi és székhelyváltozás, amely szomorúan érintette Arad város közönségét, napokon át foglalkoztatott mindenkit. Részletesen megvitattuk a váratlanul jött változást, megszólaltattuk ebben az ügyben Arad város katolikus társadalmának vezető egyéniségeit s most, hogy Lakatos dr. visszatért Aradra, hozzá fordultunk felvilágosításért, mint ebben a kérdésben a legilletékesebb személyiséghez.

Az Aradi Közlöny munkatársa felkereste ma Lakatos Ottó drt lakásában, aki mindenek előtt elmondotta, hogy hazaérkezése után első dolga az volt, hogy elolvasta a rendfőnökválasztással foglalkozó összes aradi lapokat s ezekből látta, hogy mily nagy érdeklődéssel viseltetett Arad város társadalmi a Miskolcon lejátszódott eseményekkel szemben. Majd munkatársunk kérdéseire a következő igen érdekes nyilatkozatot tette:

— Hálás köszönetemet kell kifejeznem azért a meleg érdeklődésért — mondotta Lakatos dr. — amelylyel az Aradi Közlöny a rendfőnök változás kapcsán a renddel, az új rendfőnökkel és az én személyemmel foglalkozott. Jól esett ez a meleg érdeklődés, mert láttam abból, hogy az azönzetlen munka, amit a rend végzett hosszú évtizedeken, mondhatni évszázadokon keresztül Arad városában hazafias kultúra és a hitélet javára, mennyire egybeforrasztotta a renddel a város közönségét.

— Mi volt az oka annak, hogy nagyságos uram nem vállalta tovább a magyarországi minorita rend vezetését?

— Kijelentem, hogy *egészségi állapotom miatt már régebben foglalkoztam azzal a gondolattal, hogy a rendfőnökségről lemondok.* Egészségi állapotom az utóbbi időben nagyon sokat romlott, talán éppen a rend érdekében végzett nagy munkától s ha rá gondoltam arra, hogy mennyi személyi és dologi nehézség vár különösen most a háború következtében a rendfőnökre, tanácsosnak láttam a visszavonulást. Tizenegy évet töltöttem a rend élén s ennek a tizenegy évnek a végzett munkája már magában véve is indokoltá teszi és megmagyarázza a vágyat, a pihenés után. Nálunk a rendszer nem olyan, hogy időközben lehetne lemondani, azért tartottam fenn elhatározásomat a káptalan idejére.

— Mi a véleménye a rendfőnök személyében beállott változásról?

— Nagyon örvendetes dolog, hogy a rendtagok bizalmasa Monay Ferenc dr. volt aradi házfőnököt és plébánost állította a rend élére, aki határozottan egyik legértékesebb tagja a rendnek s aki az ő széleskörű tudásával és rokonszenves egyéniségével a választók bizalmát nagyon kiérdemelte. Az ő kiváló egyéni kvalitásaiban mindenbiztosíték meg van arra, hogy a rendet, amely az utóbbi időben igen szép kulturális feladatokat tűzött maga elé, a haladás útján tovább fogja vezetni.

— Mi volt az oka annak, hogy a rendfőnök székhelyét Aradról Kolozsvárra helyezték át?

— Az utóbbi időben sokszor megnyilatkozott az az óhaj, hogy a rendfőnöki állás minden más elfoglaltságtól lehetőleg függetlenítesse. A rendnek Magyarországon 17 rendháza van, amelyek igen nagy távolságra esnek egy-

mástól, s amelyeknek adminisztrálása éppen ezért meglehetősen nehéz.

— Én magam három új gimnáziumot és két fiúnevelő intézetet alapítottam s ezek most jobbra még fejlődés alatt állanak, amely körülmény kívánatosá teszi, hogy a rendfőnök minden idejét a rend ügyeinek és köztük ezen intézmények továbbfejlesztésének szentelje. A teljes függetlenségre való törekvés volt egyik oka annak, hogy a székhely Aradról elkerült, mert itt a régi tradíciók miatt szinte lehetetlennek látszott, hogy a rendfőnök a lekipásztorkodásból és a hitéleti mozgalmakból úgy, amint én is tettem, ki ne vegye a maga részét. Különös mértékben meg van ez a lehetőség, vagy inkább kényszerűség az új rendfőnöknel, aki mint aradi plébános már nagykiterjedésű munkakört teremtett magának s ettől mindaddig, míg Aradon van, teljesen meg nem válhatik.

— A székhely áthelyezésnek másik oka pedig az, hogy a rendnek, ha a gimnáziumot fejleszteni akarja, nagy gondot kell fordítani a tanárképzésre és ebből a szempontból felette kívánatos, hogy a tanárjelöltek állandóan közelében legyenek a rendfőnöknek, akitől szeretetteljes vezetést és munkájukban irányítást kapjanak. Ez volt az ok, hogy a székhely kérdésében a választás éppen Kolozsvárra esett.

— Lehet-e kilátása egy a székhely visszahelyezése iránt megindítandó mozgalomnak?

— A székhely visszahelyezése iránt esetleg megindítandó mozgalom ma már *alig járna valamelyes eredménnyel.* Az áthelyezés ugyanis a rendi nagykáptalan munkája volt s a visszahelyezés ügyében sem határozhatna más fórum, mint a káptalan. Ez pedig miután befejezte gyűléseit feloszlott és az elnök visszautazott krakoi otthonába.

— A székhely áthelyezés különben sem jelent nálunk sokat. Mindössze arról van szó, hogy az új rendfőnök fog máshol lakni s a rendi irattárnak egy részét az ügyek zavartalan továbbintézése céljából elviszi magával.

— De milyen egyszerű a székhely áthelyezése, éppen olyan egyszerű lehet, ha később a viszonyok úgy kívánják, annak visszahelyezése is.

Ezután Lakatos drnak jövő terveit és munkaprogramját felől érdeklődtünk.

— Nagyon örvendek, hogy a rendfőnökség ezer gondjaitól megszabadultam. Úgy érzem magam, mint aki egy nagy terhet visz és azt sikerül leteinnie. A rendfőnöki nagy gondtól és a vele járó sokféle elfoglaltságtól megszabadulva, a jövőben annál többet dolgozhatom az általánosan eddig megjelölt irányban az aradi jó hívek vallási életének mélyítésén és ha arra mód és alkalom kínálkozik, *most már résztvehetek, amit eddig leköötöttségem és gyakori távollétem miatt kevésbé tehettem, a város közéletében is.*

Elmondotta végül Lakatos dr., hogy Monay dr., az új rendfőnök a legközelebbi napokban bucsuvétel céljából eljön Aradra, amikor meg fog történni az átköltözés is.

A volt rendfőnök kijelentései nagy mértékben világosságot derítenek az előttünk eddig kissé homályosnak látszó ügyben. Megnyugszunk a változhatatlanban, mert nem áll módunkban azon segíteni, de nem hallgathatjuk el sajnálkozásunkat a dolgok ilyen alakulásán.

A pármái hercegek.

(A királyné fivéreiről.)

Mai lapunk hírvonatában megvan írva, hogy Bécsben és Budapesten tegnap híre futott, hogy Zita királyné fiverei: két pármái herceg autószerencsétlenségnek esett áldozatul s hogy a hercegek egyike meghalt, a másik súlyosan megsérült. Az est folyamán hivatalosan megcáfolták az autókatasztrófát azzal, hogy a királyné fivéneinek semmi bajuk.

A két fiatal pármái herceget jól ismerik Budapesten. Ez év májusában folyt le a budapesti operaházban az az ünnepi előadás, melyre lejött Bécsből a királyi pár is és végignézte a „Daliás időket”. Ott volt az egész udvar és ott volt Budapestről mindenki, aki akart és tudott száz koronát adni egy-egy ülőhelyért.

Csak két fiatal, pelyhedző hajszu dragonyos kapitány nem. Este zsufolásig megtöltötte a közönség a Hungária éttermét, helyet ott épp úgy nem lehetett kapni, mint az operában. Az étterem emelvényes részében mégis üresen állott egy kis kétszemélyes asztal, melyet a szálloda igazgatója maga rezervált. Burger direktor ur aztán odajött a terem bejáratához és izgatottan nézett fel a lépcsőkre, láthatólag várt valakit felülről.

Fél kilenc volt, mikor a személyzet mely hajlongása között belépett az étterembe két nagyon fiatal, karcsu dragonyos kapitány. Talán inognitó is maradnak, ha az a nagy reverentia, melyet az igazgatótól kezdve mindenki tanúsított irányukban, árulójuk nem lesz. Néhány pillanat alatt, mint futó tűz terjedt el a teremben:

— Két pármái herceg. A királyné fiverei...

Minden női szem, minden lorgnon feléjük fordult. Fiatalok voltak, tiszték és hercegek. Párisi fivérük esete akkor éppen aktuális volt és a lapok hozták a békepróbáló herceg arcképét.

— Tökéletesen olyan az arcuk, mint Sixtusé!

Ezt állapította meg róluk az étterem kíváncsi közönsége. A két ifju tiszt leült az üres asztal mellé szembe egymással. A szomszédban egy idősebb pap étkezett, valami ismerősük lehetett, mert Renée herceg odament hozzá, barátságosan kezét nyújtott és néhány szót váltott vele. Azután hozzáfogtak a vacsorához. Spárgát, filét és fagylaltot ettek. Egyszerű menüt, mint bárki más a teremben. A hadimilliomos asszonyok lesték, hogy hogyan tartják a kést, a villát, szerettek volna eltanulni valamit az udvari modorból, de hiába, mert a két herceg polgáriasabban viselkedett, mint a takarmányforgalmi központ bármelyik tisztviselőskéje.

Még egy darabig hallgatták a zenét, azután eltávoztak. A teremben pedig általános találgatás tárgya volt az este, hogy miért nincs az udvarral együtt az operaházban a királyné két fivére? A kérdés mind máig megoldatlan maradt.

A két fiatal pármái herceg ott lakott a Hungáriában és korán lefeküdt. Lakosztályuk nem volt az első emeleten, nem állott előszobából, szalónból és fogadóteremből, hanem egy nagyon egyszerű kétágyas utcai szobából, a 235 számúból, a második emeleten. Ott lakott a két herceg egy szobában. E sorok írója véletlenül a szomszéd szoba lakója volt. Minden szavuk áthallatszott az ajtón. Lefekvés előtt odaszólt az idősebb a fiatalabbnak:

— Renée, tedd ki a csizmákat az ajtó elé!

ANYARI IDÉNY BEALTAVAL tisztelettel kérjük előfizetőinket, hogy a lakcímkéket, a hova a lap küldését kívánják, a pontos küldés szempontjából — a legutolsó tartózkodási hely megjelölése mellett a kiadóhivatallal közölik. —

LEGUJABB.

Érkezett reggel 3 órakor.

Sikeres német offenziva Reims körül.

Pozsony. A király és királyné holnap délelőtt fél tizenkettőkor érkeznek meg hajón Pozsonyba. Sztérenyi József báró és Zichy Jenő gróf kíséretében. A város nagy előkészületeket tett az uralkodó fogadására.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti este: Reimstől délnyugatra és keletre a francia áttörések egyes részét beengedték.

Köln. Ma délelőtt helyezték örök nyugalomra a meggyilkolt Mirbach gróf holttestét a Lorff kastély kriptájában. A temetésen a császár is képviseltette magát.

Bécs. A Reichsrat holnapi ülése elé nagy érdeklődéssel tekintenek. A kormány helyzete változatlanul reménytelen. A lengyel klub nem változtatja meg ellenzéki álláspontját, senki sem tudja mi a kormány szándéka, de azért nem tartják kizártnak, hogy a Sedler kormány megbukik.

London. Az angol munkásszövetség a francia nemzeti ünnep alkalmával gyűlést tartottak és azon határozatokat hoztak. Ezek szerint a francia munkásokkal akarnak vállvetve harcolni mindaddig, míg Eisenz-Lotharingia sorsa el nem dől és a porosz militarizmust le nem verik. Visszautasítják még a gondolatát is annak, hogy ellenséges szociálistákkal tárgyaljanak.

Moszkva. Muraviev, a volgai front ellen küldött hadsereg parancsnoka árulást követett el. A hadsereg, egy kis részének kivételével, nem követte vezérért. Simbirskbe tartott és felhívást tett közre a néphez, hogy vonuljon Moszkva ellen és indítson háborút Németország ellen. Blagonarow helyettes parancsnok elvetete a parancsnok felhívását és katonákat küldött ellene, hogy letartóztassák. A parancsnok azonban a katonák megtagadása fejébe lötte magát és szörnyen halt.

NYILTTÉR.

Az ezen rovat alatt közölt halotti nem vállalunk felelősséget.
Limbek János és fia „Kis m. k. szab. ércokopató-gyára és temetőterüldő-vállalata” Arad.

ö. Hady István

szül. Szopolits Franziska

1. évi július hó 15-én hajnali 1 órakor, életének 78-ik évében, hosszas betegség és a halotti szentségek áldatos felvételét után, a Mindenható Isten akaratához képest bekövetkezett gyászos elhunytát.

A felejtetetlen drága halott földi maradványai július hó 17-én délután 5 órakor fogtak a Török Gábor-utca 24. sz. gyászházban, a róm. kath. anyaszentegyház szertartásai szerint be-szenteltetni és a helybéli felső temetőben lévő családi sírhelyben örök nyugalomra helyezni.

Az engesztelő szent-mise áldozat a boldogult lelkéért folyó évi augusztus hó 5-én d. e. 10 órakor fog a főtisztelendő Minorita-tyúk szentegyházában az egék Urának bemutatni.

Édes jó anyánk, az anyai szeretett mintaképe, légy áldott, pihenj békecségekben!

Arad, 1918. július hó 15.

25

Hady Gyula, Hady Kálmán, Hady Antal, Eszes Imréné szül. Hady Matild, gyermekei: Hady István ismeretlen harctéri, Hady Szilárdka, Eszes Tilda férj. dr. Muraközy Jenőné, Eszes Klárka, Eszes Bandika, Hady Tónika, Hady Laci, Hady Mária, unokái: Muraközy Tildika, dédunokája. Hady Gyuláné szül. Spöcker Eleonora, Hady Kálmáné szül. Faltum Mariska, Hady Antalné szül. Szathmáry Mária, Eszes Imre, menyei és veje: Dr. Muraközy Jenő, unokavéje. ö. Szopolits Antalné, sógor-nője. Szirmay Károly, unokaöccs. Szirmay Károlyné szül. Rákossy Anna, Szirmay Mariska, unokahugai.

Uj korszak

a Mérnök és Építész Egyesületben.

(A tisztújítás eredménye.)

Az Aradi Mérnök és Építész Egyesület vasárnap tartotta évi közgyűlését, amelynek legfőbb tárgya, a három évi ciklus lejártával megejtendő tisztújítás volt. A választások érdekes eredménnyel végződtek, amennyiben a tisztújítást teljesen teljesítették, az egyesület élére csupa új ember került. Nem történt palotaforradalom, semmiféle avilás, vagy titkos harc nem előzte meg ezt a tisztújítást. A vezetőség régi tagjai önként hagyták el tisztüket s a választmányban támogatják az újonnan megválasztott tisztikart.

A tisztújítás egyúttal megújulást jelent, az utóbbi években pangó egyesületi életnek fellendülését és erősebb bekapcsolódását a város közéletébe. A legkisebbi választmányi ülésen fog az új elhatározás kifejezésre jutni, amikor arról is szó lesz, hogy az egyesület miképpen lehetne a közhasznára a háborús átmenet idején, s miképpen szolgálhatná a közigazgatást, mint a műszaki ügyekhez értő testület. Az egyesület tagjai között, sőt a választmányban több olyan férfi is van, akik nem az oklevele, hanem foglalkozása, hozzájárulása és szimpátiája révén fogadtak kebelükbe a mérnökök. Ugy véljük, hogy ezekkel kiegészülve a közigazgatás technikai kérdéseit csak annál jobban bírálhatják el, amennyiben azokat nem csupán műszaki szempontból, hanem a gyakorlati élet minden oldalának szem előtt tartásával közelíthetik meg.

Az egyesület elnöki tiszte betöltetlen volt. Az új cunok Vignázó István, az államvasutak aradi üzletvezetője lett, aki mint a szegedi mérnök és építész egyesület alelnöke mutatott e téren kiváló kvalifikációt. Alelnökké választották Koromzay Frigyes, az arad-csanádi egyesült vasutak vezérigazgatóját és Rozmán Pál mérnököt. Igazgató lett Németh Zsigmond acev. felügyelő, titkár Vantessék Ferenc máv. mérnök, jegyző Horovitz Tibor, gazda Konkoly-Thege Elemér, pénztáros Dömötör László, könyvtáros Sobenschusz József.

Számvizsgálók: Tabakovics Emil, Zádor Imre, Balcsó Antal. A választmány mérnök tagjai: Dömötör Bertalan, Fábián Gyula, Háhn Alajos, Herrling Gyula, Hoffmann Adolf, Károssy Jenő, Károna Béla, Molitorisz József, Nachtnébel Ödön, Páll Miklós, Péterffy Andor, Reisinger Sándor, Skuletzky Lajos, Weil József, Zborovszky Pál; nem mérnök tagok: Dörner Emil, Kehrer Károly, Lőcs Rezső, Mülek Lajos dr., Neuman Adolf báró, Rózsa Imre, Szöllőssy Jenő dr., Tótfőssy Géza dr.

MODERN KABARÉ.

Központi Szálloda Salacz-utca.

Aradon, 1918. évi július hó 16-án, kedden
Közönséges társulatával kitűnő műsor.

KÖZGAZDASÁG.

= **Tőzsde.** Budapestről telefonált a tudósítónk: 'Az értéktőzsdén ma a következők voltak a kurzusok: Magyar Hitel 1323—35, Osztrák Hitel 906.50—902, Kereskedelmi bank 5880—5900, Magyar Bank 957—960, Agrár-bank 1070, Fabank 957, Hazai bank 610, Viktória malom 1920, Concordia malom 895, Fegyvergyár 1080, Ganz-Danubiusz 4200, Rimamurányi 1134—1145, Szegedtarjáni 1190—1176, Ruggyantagyár 1145, Átladka 1365, Osztrák-magyar államvasut 1016—1023, Clotild vegyipar 620.

= **A pénz kötelessége.** Az ötödik évében forduló háború minden kötelességet felfokozott; megnövelte a pénzt kötelességét is. A pénz kötelessége is az lett, ami minden és mindenkié: a közös, nagy nemzeti ügy szolgálata első és legfőbb kötelessége a pénznek is. A pénz ezt a kötelességet akkor teljesíti, ha hadikölcsön formájában az államnak, a hadseregnek az erejét növeli. Ezért kell minden kikapzottnak heverő pénznek hadikölcsönre átalakulnia. Még akkor is ez volna a pénz kötelessége, ha a hadikölcsönre való átférfalódásával a saját céljait és érdekeit is nem szolgálná. De a hadikölcsön még arra is jó, hogy ezzel a pénz önmagának is használjon. El sem gondolható olyan üzlet, vagy bármilyen befektetés, amely a pénznek oly biztonságot és egyben olyan kamatozást nyújtana, mint a hadikölcsön. Az állam most is, a jövőben is pontosan fizetni fogja ennek a kölcsönnek a tőkét és a kamatját. Az állam most bizalmat kér a közönségtől! A közönség bizalmát és hűségét s támogatását fog kapni az államtól. Jegyzzünk hadikölcsönt, a míg nem késő!

= **A Hazai Fatermelő r.-t.** közli, hogy Eber Antal elnöklésével tartott közgyűlésen elhatározták, hogy a 842.810 korona nyereségből 55 korona (13.75 százalék) osztalékot fizetnek és hogy a 10 millió korona alaptőkéét 17.5 millióra emelik. A régi részvényeseknek 4:1 arányban 1015 K árfolyamon ajánlanak fel új részvényeket. Gróf Apponyi Gyulát és a Pécsi Takarékpénztár részéről Visnya Ernő és Elser Jánost az igazgatóságba választották.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Aradon, 1918. évi július hó 16-án, kedden
Este 8 órakor rendes helyárrakkal:
Pethes Imre, a Nemzeti Színház művészeinek vendég felléptével:
A vasgyáros.
Színmű 3 felvonásban.

A szerkesztésért felel
STAUBER JOZSEF.

Ö. Bukovetz Pálné szül. Visy Ilona a saját, valamint az alólirottak nevében is a mély-séges fájdalomtól megtörve tudja, hogy szeret-tel drága jó leánya, illetve unokahug és rokon

Valéria

élete 28-ik évében, hosszas szenvedésben, az Ur szent testének gyakori vételésében keresve enyhü-letet, folyó hó 14-én hajnali 3 órakor az örök üdvösség honába költözött.

Felejtetetlen kedvesünk elmult részeit fo-lyó hó 15-én délután 5 órakor fogjuk Kiss Ernő-utca 10. számú saját házából a felső temetőben lévő családi sírkertben örök nyugalomra elhe-lyezni.

Az engesztelő szentmise áldozatot a drága gyermek lelkéért folyó évi augusztus hó 2-án délelőtt 9 órakor ajánljuk föl a főtisztelendő Minorita-tyúk szentegyházában az egék Urának.

Legyen áldott drága emlékezetek!

Arad, 1918. július hó 14-én.

17

Gáza Béláné szül. Visy Lujza, férjével Gáza Bélával és gyermekeivel, Visy Béa és neje, Góron Jánosné szül. Visy Anna, férjével Góron Lánossal, Quirini Sándorné szül. Visy Gizella, férjével Quirini Sándorral és gyermekeivel, Marton Lajos és gyermekei, Föt. Bukovetz János plébános, Dr. Bukovetz Sándor nejevel és gyermekeivel, Bukovetz Antal nejevel és gyermekeivel, Bukovetz Lajos nejevel és gyermekeivel, Bukovetz Ferenc nejevel és gyermekeivel, nagybátyjai, nagynénjei és unokatestvérei.

Varga Imre első temetkezé- intézete Arad, Andrássy-tér 13. Telefon nappal: 37. Ejjeli szol-gálat: 738.

FELHÍVÁS.

Értesitem az igen tisztelt aradi és vidéki közönséget, hogy néhai Tóth István volt aradi cipézmester üzletét bezárom. Tisztelt vevőit felhívom, hogy fennmaradt, ezideig még ki nem egyenlített számláiknak kifizetését a Fá-bián-utcai üzlethelyiségben, felesége megbízott-jánál rendezni sziveskedjenek. Még ezidő sze-rint el nem készült javítások, valamint vevői által hozzá vitt anyagok ugyanott vehetők át.
Arad, 1918. július 15.

Kiváló tisztelettel
KELEMEN JÁNOS.

Szobafestő és mázoló
 iparágba vágó munkákat a leg-egyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig jutányos árak és pontos kivitelben elvállal úgy helyben mint vidéken

Szirbik Sándor
 szobafestő és mázoló

Arad, S. Határ-utca 3. sz. (Szerb templommal szemben.) 4958

Kereskedők figyelmébe!
 Kitűnő szeszből készült **ecet és ecetszesz**

Aránylag mennyiségben a legolcsóbb árban kapható. 5049

Begyári lerakat
Roros Béni-tér
 11. sz. (báró Nopcsa-ház.)

Jókarban levő **hordókat**

100 - 900 literig minden mennyiségben veszek. Ár és mennyiség megjelölését kérem.

Ungár József
 Varjassy Lajos-utca 39. szám.

Butorhitel!

Minden hitelképes vevő beszerezhet háló-, ebédlő-, konyhabutorokat, irodai, üzleti, vendéglői és kerti berendezéseket, kárpitos és asztalos munkát, fa- és vasbutorokat, készpénz, részletre és kölcsönfizetésre, melyek a vételárba betudandók, a következő feltételek mellett:

100 korona vételár után fizet hetenként	3.-
500 korona vételár után fizet hetenként	3.-
1000 korona vételár után fizet hetenként	6.-
2000 korona vételár után fizet hetenként	30.-

5 éven át nyereségny részesedéssel.
 Bővebb felvilágosítást nyújt:

Garai Károly
 butorkereskedő, Asztalos Sándor-utca 5. szám. 4062

ECETSZESZ

végyliszta, 50 fokos, étkezésre alkalmas, kicsinyben és nagyban, tiszta szeszből erjedéssel készült elsőrendű

ecetszesz

4 és 8 hidrátos minden mennyiségben kapható 3048

Fried Mór
 tuszerüzletében Arad, Szabadság-tér 5. sz.

Vidéki megrendelések onkoltságon felszámitott ballonban vagy kis hordóban 15 kg.-tól előleg és utánvétellel. — Telefon 1006.

Egy új, szép fekvésű ház

Aradon Péter-u. 2c. alatt szabadkézből 4999

eladó.

7 évig adómentes. Felvilágosítások

Crisan D. Világos. Cím a kiadóhivatalban. 3501

Fa és szén üzlet

hadba vonulás miatt **átadó.**

Cím a kiadóhivatalban. 3501

HARISNYA KLINIKA Arad, Ferdinánd-u. 8. sz.

A harisnyák helyben 4 nap alatt készülnek.

Rossz és levágatlan fejű másfél pár női harisnyából készítettünk egy pár kifogástalan, jó harisnyát. Két pár rossz férfi harisnyából egy pár jó harisnyát. Ár páronként K 1.50., Vidéki megrendelések postá utján legpontosabban eszközöltemek. 4971

Haszonbérbeadási árverés.

Az Ingatlanforgalmi és Parcellázóbank R.-T., Arad, Petőfi-utca 1. sz. helyiségében f. hó 21-én, délelőtt 9 órakor kezdődőleg az 1918-19. gazdasági évre mezőgazdasági művelés céljából haszonbérbe adja a következő ingatlanságait:

- Mossotzi-telepi**
110 kisholdas ingatlant 2 kisholdas parcellákban.
 - Homokos-dülőbeli**
31 kisholdas ingatlant 5 kisholdas parcellákban.
 - Prohászka-dülőbeli**
földeket egy 31 kisholdas, egy 10 kisholdas és egy 5 kisholdas parcellákat.
 - Sarló-dülőbeli**
volt Mitták-féle ingatlanságot tanyával együtt 67 kishold.
- Árverési feltételek a hivatalos órák alatt az intézet helyiségében megtudhatók. 5016

Dr. KAJDACS

gyógyít mindenféle bőrbajokat, idegbetegségeket, valamint női bajokat. Beállítások: „Erlon 608.” módosított legújabb szerével. — Vénizsgálat Wasserman tanár módszerével. — Nőknek külön bejárat. — Levélben kérdésekre válaszol. Szakszerű könyvet megküldök bérmentve 2 kor. (bélyeg is lehet) előzetes bejelentés ellenében. 161

BUDAPEST, VIII., Jászai-körút 2/a. szám.

A nagyhalmágyi járás főszolgabírájától.

1971-1918.

Versenytárgyalási hirdetmény.

A nagyhalmágyi járáshoz tartozó községek tulajdonát képező nagyhalmágyi járásbírói épületen végzendő helyreállítási munkák és pedig házi gomba irtási, kőműves, ács, asztalos és szobafestő munkák biztosítására a nagyhalmágyi főszolgabíróság hivatalos helyiségében. Nagyhalmágyon 1918. évi július hó 29-én délelőtt 11 órakor nyilvános árverés tartatik.

A helyreállítási munkák természetére való tekintettel, csak az összes helyreállítási munkákra végzésre tehető ajánlat, mert egyes munkanemekre beadott ajánlatok figyelembe nem fognak vétetni. Az engedélyezett helyreállítási munkákra vonatkozó előmeret-költségvetés alulírott főszolgabírói hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Az ajánlatban kitéendő, hogy ajánlattevő kötelezi magát arra, hogy a helyreállítási munkákhoz hazai termelésű anyagokat és hazai gyárakból beszerzett cikkeket fog felhasználni és e tekintetben aláveti magát minden ellenőrzésnek. Ajánlattevő köteles ajánlatában elismerni, hogy az 55800-1907. számú kereskedelemügyi miniszteri rendelettel kiadott közszállítási szabályokat ismeri és ajánlata elfogadása esetén kötelezi magát arra, hogy ezen szabályzat rendelkezései szerint összeállítandó szerződést megkötí.

Versenyezni szándékozók felhívattak, hogy az 1 koronás bélyeggel ellátott és lepecsételt: „Ajánlat a nagyhalmágyi járásbírói épületen végzendő helyreállítási munkákra” feliratu ajánlatokat folyó évi július hó 28. délelőtti 11 óráig a nagyhalmágyi főszolgabírói hivatalnak címezve adják be, mert elkésletlen érkezeti, vagy távollétilag feladott ajánlatok figyelembe vételi nem fognak.

Fenti időpontig alulírott főszolgabírói hivatalhoz címezve küldendő a helyreállítási munkák végzésére megajánlott összeg után számított 5% készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban, vagy ezen összegnek valamelyik adóhivatalnál eszközölt letételét igazoló nyugta. Ezen bánatpénz nélküli ajánlat figyelembe nem vétetik.

Alulírott főszolgabírói hivatal tartja magának a jogot hogy az egyes ajánlatok közül, tekintet nélkül az ajánlati összegre, szabadon válasszalhasson.

Minden ajánlattevő ajánlatával szerződése alispáni jóváhagyásáig, de legfeljebb 60 napig marad kötelezettségben.

A versenytárgyaláson ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Nagyhalmágy, 1918. július 8.

5076

ÉDES, főszolgabíró.

Aradi és csanádi egyesült vasutak menetrendje.

Hrvényes 1918. évi jun. 1-től.

Aradról Szegedre indul:

Személyvonat reggel	6.40
Személyvonat délután	4.18

Aradról Szegedre érkezik:

Személyvonat déliben	12.00
Személyvonat este	9.81

Szegedről Aradra indul:

Személyvonat éjjel	8.06
Személyvonat délután	8.27

Szegedről Aradra érkezik:

Személyvonat reggel	7.38
Személyvonat este	7.51

Aradról Brádra indul:

Személyvonat reggel	5.40
Személyvonat délután	12.48

Aradról Brádra érkezik:

Személyvonat délelőtt	11.53
Személyvonat este	7.46

Brádról Aradra indul:

Személyvonat éjjel	8.00
Személyvonat délután	1.13

Brádról Aradra érkezik:

Személyvonat délelőtt	10.00
Személyvonat este	7.38

Aradról Ujszentannára indul:

Délelőtt	8.26
Délután	5.30

Aradról Ujszentannára érkezik:

Délelőtt	9.10
Este	6.16

Ujszentannáról Aradra indul:

D. e.	8.15
Este	6.22

Ujszentannáról Aradra érkezik:

D. e.	9.03
Este	6.53

Borosjenőről Csermőre indul:

Vegyes vonat délelőtt	9.32
Vegyes vonat délután	5.92

Csermőről Borosjenőre indul:

Vegyes vonat reggel	6.32
Vegyes vonat délután	4.29

Mezőhegyesről Kétegyházára indul:

Reggel	8.37
Este	6.20

Kétegyházáról Mezőhegyesre indul:

Reggel	6.10
Délután	4.10

Ujszentannáról Kétegyházára ind:

Délelőtt	9.25
Este	7.06

Kétegyházáról Ujszentannára ind:

Reggel	6.00
Délután	4.00

Borossebesről Menyházára indul:

Vegyesvonat délelőtt	9.00

Menyházáról Borossebesre indul:

Vegyesvonat délután	2.59

Viszketegséget,

szömört, rüht a legyorsabban elmulasztja a Dr. Flesch-féle eredeti, törvényesen védett

„Skaboform-Kenőcs”

Niúcsen szaga, nem piszkít. Mindedig eredeti peccetes Dr. Flesch-féle kérjünk. Próbá tégely 3.- k., nagy tégely 5.- k. Családi adag 12.- k. Kapható Aradon, Hajós Árpád gyógyszerárában, Andrássy-ter 22. Vételnél a „SKABOFORM” védjegyre figyeljünk 7151

